

Jaarverslag 2025

Gilde Utrecht

Inhoud

Inhoud.....	2
Inleiding	3
Deel 1: Activiteiten	5
Taalondersteuning Nederlands en vreemde talen	5
Voorkomen eenzaamheid ouderen.....	8
Voor de Utrechtse samenleving	9
Cursussen (en lezingen)	10
Rondleidingen.....	10
Deel 2: Het bereik van Gilde Utrecht.....	13
Deel 3: Samenwerkingsverbanden	14
Deel 4: Vrijwilligers	15
Aantal vrijwilligers en vrijwilligersuren op jaarbasis	15
Kwaliteitsbewaking en begeleiding/ondersteuning van de Gildevrijwilligers.....	16

Inleiding

Gilde Utrecht organiseert een breed scala van activiteiten op het gebied van taalondersteuning, stadswandelingen, cursussen en lezingen. Al deze activiteiten zijn erop gericht om kennis en ervaring van de vrijwilligers onderling uit te wisselen en in te zetten voor de (Utrechtse) gemeenschap. Die kennis en ervaring is opgedaan in uiteenlopende sectoren van de maatschappij; in werk, vrijwilligerswerk en levenservaring. De activiteiten dragen in grote mate bij aan voorkoming van eenzaamheid van inwoners van Utrecht en laten mensen zich (meer) welkom en thuis voelen in de Utrechtse gemeenschap.

Een deel van de activiteiten (rondleidingen, cursussen en lezingen) zorgt voor eigen inkomsten voor Gilde Utrecht als geheel, een ander gedeelte (met name taalondersteuning) kan daardoor met beperkte subsidie uitgevoerd worden. De organisatie (huisvesting, kantoor, balie, ondersteuning en bestuur) is voor alle activiteiten beschikbaar, waardoor de continuïteit is gewaarborgd. Daarom zal in dit verslag aan alle verschillende activiteiten aandacht worden besteed.

2025 was een druk jaar. Bij Taalondersteuning kwamen er zeven nieuwe leesgroepen bij, de activiteiten in het Welkomhuis zijn uitgebreid, Rondleidingen kende een record aantal deelnemers, en er werd hard gewerkt aan het opzetten van een nieuwe cursus stadsgeschiedenis van Utrecht.

Dit jaarverslag is een mooie plek om wat uitgebreider stil te staan bij de nieuwe cursus die in 2025 ontwikkeld is en die in februari 2026 van start is gegaan. Want hoewel dit onderdeel van onze activiteiten als zodanig niet subsidiabel is, komen er een aantal van onze doelstellingen mooi in samen.

Een groep van elf vrijwilligers heeft maandenlang gewerkt aan een nieuwe kwalitatief hoogstaande cursus stadsgeschiedenis. In de loop van het proces van idee naar praktische uitwerking is er veel onderzocht, overlegd en geregeld. Voor de Gilde vrijwilligers heeft het natuurlijk een sociaal aspect, maar ook activatie mag niet onbenoemd blijven, want de lat ligt hoog en er moet straks een cursus staan waarover de deelnemers enthousiast verder vertellen. Er is voor gekozen om de creatie van de hele cursus (presentaties, wandelingen, hand-outs) binnen de 'eigen geledingen' van Gilde Utrecht te houden. Alles komt uit handen van Gilde vrijwilligers, met ondersteuning vanuit het kantoor. Het enthousiasme en de professionaliteit waarmee het gepaard ging is fantastisch om te zien. Het Gilde is trots op het feit dat er nu een goede cursus stadsgeschiedenis is, die ook nog eens in no time uitverkocht was. Hiermee heeft het Gilde weer een nieuwe bron van eigen inkomsten aangeboord.

Helaas is het niet altijd alleen maar goed nieuws... Gilde Utrecht werkt met vrijwilligers die veelal met pensioen zijn. Na verloop van tijd komt er dan een moment dat mensen hun vrijwilligerswerk bij het Gilde moeten beëindigen. Dat kan om verschillende redenen zijn: gezondheid, een partner die mantelzorg nodig heeft, verminderd zicht of gehoor etc. De meeste mensen voelen aan wanneer het tijd is om te stoppen. Een enkele keer, als iemand het zelf niet goed in de gaten heeft, moeten er moeilijke gesprekken gevoerd worden. Op basis van eerdere ervaringen hebben we besloten om in 2026 een "zorgteam" bestaande uit vrijwilligers uit alle geledingen van het Gilde samen te stellen die per geval gaat bekijken hoe dit het beste aangevlogen kan worden. Doel is zorgen voor een zachte exit voor mensen die dat nodig hebben.

Wij zijn erkentelijk voor het feit dat wij ook in 2025 weer een subsidie mochten ontvangen van de Gemeente Utrecht. Die maakte het mogelijk ons werk op een professionele wijze voort te zetten.

Het Gildebestuur bestond in 2025 uit de volgende personen;

Hans Marcelis	voorzitter (tot 1 augustus 2025)
Marie-Louise Kuijpers	secretaris
Frans Pouw	penningmeester
Martijn Verviers	bestuurslid en voorzitter a.i (vanaf 1 augustus 2025)
Thea Boekhout	bestuurslid
Hans Merkx	bestuurslid (vanaf 1 augustus 2025)

Ondersteund door Gerlofke Hekelaar (directeur) en Bertien van de Kerk (officemanager).

Deel 1: Activiteiten

Taalondersteuning Nederlands en vreemde talen

Samenspraak

Wat betreft taalactiviteiten heeft Samenspraak het grootste aandeel van zowel vrijwilligers als deelnemers. In 2025 waren dat 87 vrijwilligers en 105 deelnemers. Ter vergelijking: In 2024 waren dat 78 vrijwilligers en 103 deelnemers. Dit is een lichte stijging in het aantal vrijwilligers ten opzichte van 2024, bij ongeveer even veel deelnemers. Omdat er in het laatste kwartaal van 2025 tien nieuwe vrijwilligers zijn begonnen, steeg het aantal deelnemers niet evenredig mee. De nieuwe vrijwilligers zijn namelijk niet meteen aan de slag gegaan, maar eerst gekoppeld aan een ervaren taalvrijwilliger voor één of meerdere gesprekken. Daardoor waren de meeste van deze tien vrijwilligers eind 2025 nog niet aan een deelnemer gekoppeld. In 2025 zijn er 19 nieuwe taalvrijwilligers gestart, waarvan drie voor de leesgroepen en de rest voor Samenspraak. Helaas zijn er ook zes taalvrijwilligers gestopt.

Onze ambitie was om met Samenspraak 160 deelnemers te helpen, dat hebben we niet gehaald, maar we zijn heel blij dat we een aantal nieuwe vrijwilligers aan ons hebben kunnen binden. We blijven onverminderd ambitieus in ons streven om zo veel mogelijk mensen te koppelen. We hebben onze vrijwilligers actief benaderd om meer dan één deelnemer te helpen en niet te lang te wachten als het traject met een deelnemer is afgelopen. Er is nog altijd een wachtlijst voor Samenspraak deelnemers en dus blijven we actief nieuwe vrijwilligers werven.

Leesgroepen en andere taalgroepen

2025 eindigde met een record aantal van 17 lees- en andere taalgroepen. De leesgroepen hebben tussen de 1 en 10 deelnemers, dit varieert vaak wekelijks. Eind 2025 waren er leesgroepen in de bibliotheken Neude (twee groepen), Overvecht (vijf leesgroepen) en Leidsche Rijn, in buurtcentrum de Dreef in Overvecht, een besloten groep bij een locatie van Moviera in Leidsche Rijn, een groep bij een vrijwilliger thuis, een conversatiegroep in Kanaleneiland, meerdere kleine groepjes bij het NCB, twee groepen bij Vitalnya en twee groepen in het Welkomhuis.

Van onze 'eigen' bibliotheek met makkelijk lezen boeken wordt druk gebruik gemaakt. De boeken worden niet alleen voor de leesgroepen gebruikt, maar ook deelnemers aan Samenspraak lenen (via hun vrijwilliger) regelmatig een boek. We konden dit jaar door de subsidie van *De Week van het Lezen en Schrijven* wederom het aantal titels uitbreiden.

Taalwandelingen

Sinds eind 2024 starten de taalwandelingen vanuit de bibliotheek Hoograven.

Taalwandelingen in Kanaleneiland zijn op aanvraag beschikbaar. Er waren in 2025 veertien taalwandelingen; negen in Hoograven, drie op aanvraag van taalscholen in Kanaleneiland en twee voor een taalschool uit Overvecht in het centrum. Ter vergelijking: in 2024 stonden acht taalwandelingen gepland waarvan er uiteindelijk slechts vier doorgingen. Bij iedere interactieve wandeling valt het weer op hoe enthousiast deelnemers reageren op de verhalen over de stad. Al wandelend is er een levendige uitwisseling van kennis waarbij het spreken van de Nederlandse taal centraal staat. Vaak worden vergelijkingen getrokken met het thuisland en zo leren we van elkaar.

Plenaire bijeenkomst taalvrijwilligers en Taaltref

Jaarlijks organiseren we een aantal bijeenkomsten voor taalvrijwilligers. Het gaat daarbij om een inhoudelijke middag en een of twee bijeenkomsten -taaltref genaamd- met onze taaldeelnemers. In februari organiseerden wij een middag voor al onze taalvrijwilligers. Het eerste deel werd gevuld met een workshop door Hanna Hosselet van Het begint met Taal over vijf belangrijke inzichten van taalcoaching. Daarna werd gepraat over de voortgang van het project "Gildekwaliteit". Daarnaast organiseerden we de Taaltref voor vrijwilligers met hun deelnemers. Als vanouds startend vanaf het Damplein met een wandeling van een uur door de binnenstad en eindigend in buurthuis In de Drie Krone met een lekkere lunch.

Het hoofddoel was om haar spreekvaardigheid te verbeteren en ik constateer dat zij na een jaar veel beter praat, meer woordenkennis heeft en beter verstaanbaar is en ook beter is te begrijpen. Ik heb haar geadviseerd om te beginnen met de cursus B1 en dat advies heeft ze opgevolgd. Ik vond het prettig om met haar samen te werken.

Monique, taalvrijwilliger

Ik ben erg blij en gelukkig. Ik heb niet alleen een taalcoach gevonden, maar ook een vriend. Bedankt dat je me hebt geholpen mijn taalvaardigheden te verbeteren.

deelnemer Samenspraak

Alles gaat prima. Hij staat openbaar voor mij vragen, hij luistert naar mij en corrigeert mijn uitspraak als het nodig is. We praten over verschillende dingen die we allebei interessant vinden. Ik ben heel dankbaar voor de mogelijkheid om een taalcoach te hebben

deelnemer Samenspraak

De deelnemers willen ontzettend graag Nederlands leren. Dat maakt het heel prettig voor mij. Ze vinden de gezelligheid ook belangrijk, en de bibliotheek Overvecht is een fijne locatie omdat het wat kleiner is en we apart kunnen zitten van de bezoekers; de gezelligheid wordt wel bereikt elke keer. De andere doelen vergen veel meer tijd. Een deelnemer maakt flinke vorderingen omdat ze elke dag veel oefent.

Liesbeth, taalvrijwilliger bij een leesgroep

Vreemde talen

Conversatie Vreemde talen

Gilde Utrecht biedt conversatie aan in Engels, Duits, Frans, Italiaans en Spaans. Er waren in 2025 vijftien vrijwilligers en 23 deelnemers actief. 1-op-1 of in kleine groepjes. Sommigen komen al jaren bij elkaar.

Mijn groep bestaat uit vrouwen die net begonnen zijn Nederlands te leren. Ik geef spreekles, d.w.z. gelegenheid om het geleerde in te oefenen in een ongedwongen setting. Ik maak gebruik van het cursusmateriaal van het begint met Taal. Verder heb ik allerlei initiatieven buiten het lesboek om. We hebben geen meetbare doelen, maar de cursisten zijn enthousiast en volgens mij leren ze de taal.

Cas de Vries, taalvrijwilliger bij NCB

Mijn taalcoach is het beste wat mij in Nederland is overkomen. Door haar spreek ik veel beter Nederlands, ik heb meer zelfvertrouwen en ik kan niet wachten om haar elke week te zien.

Quote van deelnemer uit de Ervaringswijzer

Alles gaat prima. Hij staat openbaar voor mij vragen, hij luistert naar mij en corrigeert mijn uitspraak als het nodig is. We praten over verschillende dingen die we allebei interessant vinden. Ik ben heel dankbaar voor de mogelijkheid om een taalcoach te hebben.

Quote uit eigen deelnemers enquête van deelnemer Samenspraak

Voorkomen eenzaamheid ouderen

Activiteiten voor ouderen binnen de organisatie

Begeleiding Gildevrijwilligers

De gemiddelde leeftijd van onze vrijwilligers was in 2025 73 jaar. Doordat mensen steeds later met pensioen gaan, komen vrijwilligers steeds meer op oudere leeftijd bij ons binnen. Het blijft dus belangrijk om in het oog te houden dat onze eigen vrijwilligers (ruim 200 personen) op dit onderdeel ook tot onze doelgroep behoren.

Binnen de organisatie van het Gilde worden de vrijwilligers op verschillende manieren begeleid en geactiveerd. Het kantoor op de Lange Smeestraat is daarvoor de centrale plek. Hier komen vrijwilligers samen in diverse commissies die de plannen maken voor de taalvrijwilligers, de rondleiders, de cursussen en andere activiteiten. In 2025 organiseerden de leden van de diverse commissies bijeenkomsten voor contact en verbinding: er werd onder andere twee keer een zogenaamde plenaire rondleidersvergadering georganiseerd, ook werd twee keer een bijeenkomst georganiseerd voor de taalvrijwilligers. De baliemedewerkers hebben eens in de zes tot acht weken een vergadering en in het najaar een gezellig uitje. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld voor ontmoeting, het uitwisselen van ervaringen, het delen van kennis en ideeën en het leggen van verbanden tussen alle aangeboden Gilde activiteiten.

Nieuwe vrijwilligers worden na intake door de directeur en/of officemanager en een betrokken vrijwilliger begeleid en ingewerkt door andere vrijwilligers. Nieuwe taalvrijwilligers worden sinds eind 2024 gekoppeld aan een ervaren vrijwilliger die een coachende rol heeft (meester/gezel). Onderling bekijken zij of extra begeleiding nodig is, waarop actie ondernomen kan worden. Iedere nieuwe taalvrijwilliger volgt de basiscursus *Taal voor het leven*. Ook zijn er verschillende intervisie groepjes actief. De coördinator Samenspraak is naast bemiddeling ook beschikbaar voor tips en vragen.

De Opleidingscommissie rondleiders leidt om het jaar, in zes maandelijkse sessies, een groep nieuwe rondleiders op, aan het eind waarvan zij - na een proeve van bekwaamheid - actief kunnen worden ingezet als Gilde-rondleider. Nieuwe gidsen kunnen altijd terecht bij hun coaches en de leden van de opleidingscommissie en vormen intervisie groepjes om de kwaliteit te waarborgen.

Evenementencommissie

De evenementencommissie organiseert activiteiten voor (oud) rondleiders, p.r. vrijwilligers en de baliemedewerkers. Meestal is dit een bezoek 'achter de schermen' van een organisatie, een bezoek aan een interessant Utrechts gebouw of deel van een wijk of een bezoek aan een museum. Afgelopen jaar bracht men onder andere een bezoek aan kasteel Haarzuilens. Doel van de evenementen is het stimuleren van ontmoeting en contact tussen vrijwilligers, deskundigheidsbevordering en activatie.

Koffie op de Lange Smeestraat.

De koffieochtenden op ons kantoor zijn een populair onderdeel van onze activiteiten. De koffieochtenden zijn drukbezochte momenten van onderling contact. Elke keer verzorgt een andere Gildevrijwilliger het inhoudelijke gedeelte. De thema's zijn zeer divers. In 2025 kwam aan bod: groen in de stad, vermaak en vertier in de jaren 60 en 70 en de rol van de politie in WO2. Er waren drie koffieochtenden met elk 15 tot 17 deelnemers.

Bij de Werven

Ook in 2025 verscheen "Bij de Werven" driemaal en werd het blad voor het overgrote deel rondgebracht door Gilde vrijwilligers. Bij de Werven is een verbindend en inhoudelijk instrument voor de organisatie en wordt zeer gewaardeerd door onze lezers.

Voor de Utrechtse samenleving

Verhalen aan de leestafel

Een viertal vrijwilligers komt om de week bijeen met een groep oudere dames in de bibliotheek Kanaleneiland, onder de noemer *Verhalen aan de leestafel*. Bij elke bijeenkomst wordt een ander thema besproken. Eén vrijwilliger zoekt achtergrondinformatie en vertelt over het gekozen onderwerp, de ander leest voor. Bijvoorbeeld een hoofdstuk uit een roman, maar het kan ook een gedicht zijn, of een kort verhaal. Tussendoor is er ruimte voor gesprek, het ophalen van herinneringen en het delen van ervaringen. Doel is activatie, maar natuurlijk even zozeer contact en verbinding.

Voorlezen aan Kwetsbare groepen; Verhalen Verbinden

Er nog slechts één vrijwilliger vanuit het Gilde actief op de Voorveldse hof, maar zolang zij door wil gaan, ondersteunen we haar hierin. Vanuit de zorginstellingen is er geen vraag meer. De oorzaak kan zijn personeelwisselingen, waardoor er geen direct contactpersoon meer is of men heeft genoeg andere activiteiten.

Lezingen voor mensen met beginnende dementie (Odensehuis)

In 2025 organiseerden wij negen lezingen in het Odensehuis. Hier komen mensen met beginnende dementie en hun mantelzorgers. De lezingen zijn ook voor de buurt toegankelijk, want het Odensehuis opent haar deuren voor iedereen.

Lezingen in woonzorgcentra

Rondleiders van het Gilde verzorgen een groeiend aantal interactieve lezingen met zeer uiteenlopende onderwerpen over de Utrechtse geschiedenis en het Utrechts erfgoed. De lezingen worden goed bezocht door gemiddeld zo'n 15 deelnemers per keer. In plaats van puur kennisoverdracht is het doel van het lezingenprogramma vooral het stimuleren en activeren van (licht)dementerenden en ouderen door tijdens de lezing actief vragen te stellen en veel beeldmateriaal te laten zien. En -ook niet onbelangrijk- ze een gezellige ochtend/middag te bieden. Naast Zorgvilla Lindenberg en Villa Pavia (zeven lezingen) zijn er contacten met verschillende andere zorginstellingen. Zo verzorgden onze stadsgidsen zeven lezingen in het Bartholomeusgasthuis en een lezing in woonzorgcentrum Voorveldsehof. Tevens waren er lezingen in appartementencomplexen voor senioren (Rheyngaerde en Kruisstraat). De doelgroepen zijn hier verschillend: in een appartementencomplex wonen over het algemeen geen mensen met beginnende dementie, maar in de woonzorgcentra wel. De lezingen worden altijd aan de doelgroep aangepast. De lezingen in de Lindenberg en de woongroepen zijn niet openbaar toegankelijk, de lezingen in de andere woonzorgcentra zijn dat wel. Voor deelnemers zijn de lezingen altijd gratis, instellingen betalen het Gilde naar draagkracht.

De Groate Sterrenwijk Kwis

Eind 2025 is het contact met de medewerkers van Sterrenzicht weer tot stand gekomen en is er een afspraak gepland om te kijken of we in het voorjaar van 2026 weer een Groate Sterrenwijk Kwis kunnen gaan organiseren.

Utrecht Omarmt

Eind 2024 zijn we partner geworden van het stedelijk platform Utrecht Omarmt. In het netwerk wordt kennis en ervaring over eenzaamheid gedeeld, besproken wat nodig is en welke acties - samen of alleen – effectief zijn en het beste passen.

Gratis rondleidingen/activiteiten voor andere non-profit organisaties.

We verzorgden een gratis wandeling voor 21 vrijwilligers van Eet mee (eetmee.nl) Voor de organisatie “4 mei Utrecht” (4meiutrecht.nl) verzorgden we een gratis kinderwandeling voor 30 kinderen van de Maliebaan naar de Polar Bear en voor Stichting Vlam begeleidden we tafelgesprekken op de Stadhuisbrug met beeldmateriaal ihkv Utrecht 80 jaar bevrijd. (stichtingvlam.nl)

Vitaal&Gezond markt in buurtcentrum de Leeuw

Gilde Utrecht stond met een informatiestandje op de Vitaal&Gezondmarkt in Buurtcentrum de Leeuw. Deze markt werd georganiseerd door DOCK Utrecht, Buurtteam Utrecht Noordoost en Sterkzorg. Doel van de markt: de bewustwording vergroten over preventieve gezondheidsmaatregelen, door zelfredzaamheid en welzijn onder ouderen versterken. Er waren workshops, informatiestands, lekkere gezonde hapjes en ruimte voor ontmoeting.

Cursussen (en lezingen)

Regulier cursusprogramma

In 2025 is er door een groep van 11 vrijwilligers heel hard gewerkt om een nieuwe cursus over de geschiedenis van Utrecht te ontwikkelen. Eind november was deze *Basiscursus Stadsgeschiedenis van Utrecht- sporen naar het verleden* genoeg ontwikkeld om hem via onze website aan te kunnen bieden voor cursisten. Drie weken later was de cursus uitverkocht. Inmiddels is er een wachtlijst van 32 mensen, dus wij hebben het gevoel dat we hiermee voldoen aan een behoefte en wellicht een ‘gat in de markt’ hebben gevonden. De cursussen die in 2025 op het programma stonden (twee verschillende Kijken in de Buitenwijken cursussen en Architectuur en Bouwstijlen) waren alle drie uitverkocht.

Lezingen

Buiten de lezingen in Woon/zorg instellingen verzorgen wij ook zo nu en dan lezingen op aanvraag. Rondleider en oud-politiecommissaris Peter Gieling gaf een lezing over de politie ten tijde van WO2 voor 90 oud-collega’s. Ook werd er een lezing aangevraagd over uitgaan in de jaren ’50, ’60 en ’70 in Utrecht door een woongroep voor senioren.

*Verscheidenheid, enthousiasme,
interessant en verslavend!*

deelnemer cursus Kijken in
Buitenwijken

Rondleidingen

Rondleidingen op aanvraag en geprogrammeerde wandelingen

Het was een druk jaar wat betreft de aangevraagde wandelingen.

Veel bedrijven, organisaties en scholen wisten ons te vinden voor het organiseren van een rondleiding. Het totale aantal wandelaars, inclusief de geprogrammeerde wandelingen, steeg naar ruim 8800. Een flinke stijging ten opzichte van 2024. Ook in 2025 verzorgden wij in samenwerking met sociale onderneming ZiZo een aantal lunch- en high tea arrangementen.

Ons wandelprogramma voor individuele deelnemers was goed bezocht, met veel uitverkochte wandelingen. Een greep uit wat we zoal hebben gedaan: De wandelingen speciaal ontwikkeld bij tentoonstelling in het Centraal Museum (Getekend, de natuur) en het Catharijneconvent (Kunst in het Interbellum) waren erg populair. Er werd twee keer onder leiding van een Gilde rondleider geplandeld (wandelen en ondertussen afval opruimen), we organiseerden 12 fietstochten en er voer 40 keer een Gilderondleider mee op een sloepje door de grachten.

Wandelingen (en fietstochten) rondom het thema Utrecht bezet en bevrijd

In 2024 was het 80 jaar geleden dat Utrecht werd bevrijd. Rondom dit thema hebben we zelf een negental wandelingen en fietstochten geprogrammeerd en aangeboden tegen gereduceerd tarief. De fietstocht over Utrechtse verzetsvrouwen werd speciaal voor deze gelegenheid ontwikkeld. Ook werden we in dit kader gevraagd door Stichting Vlam en door 4 mei Utrecht (zie *Gratis rondleidingen/activiteiten voor andere non-profit organisaties*)

Open Monumentendag en Open Fortendag

Op Open Monumentendag en Open Fortendag verzorgde Gilde Utrecht in 2025 zes gratis rondleidingen door de binnenstad en leidden onze forten-rondleiders mensen rond op de Lunetten. Ook verzorgden twee rondleiders de hele dag gratis rondleidingen in de Fundatie van Renswoude.

Ons groepje van 10 heeft in Utrecht gewoond of woont er nog. Maar weinigen hebben ooit wat langer gekeken naar de architectuur in de binnen stad. Al wandelend door Utrecht kijk je niet zo gauw naar de gevels van (heren) huizen en winkels. Pas als je opmerkzaam wordt gemaakt door anderen ook eens omhoog te kijken naar bovengevels en hoe art deco elementen verwerkt zijn in gevels dan zie je hoe mooi en sierlijk die huizen zijn. Onze gids gaf uitleg en kende genoeg grappige anekdotes om er een leuke rondleiding van te maken. Ondanks een korte plensbui was het een geslaagde trip.

deelnemer stadswandeling

De wandeling was heel erg leuk en op mijn verzoek compact ivm rollators. Het was in Buiten Wittevrouten en rondom Kruisstraat. Het geplande uur was niet haalbaar door het enthousiasme van gids Arthur van Wijk, maar dat was geen probleem.

deelnemer stadswandeling

Helemaal gepersonaliseerd! Boeiende verhalen en mooie plekjes rond het thema zorg door de eeuwen heen in Utrecht. Met flexibiliteit en gevoel voor humor van de beide gidsen.

deelnemer stadswandeling

Nacht van de Utrechtse geschiedenis

Gilde verzorgde in samenwerking met de historische vereniging Oud-Utrecht negen- zeer drukbezochte- wandelingen door nachtelijk Utrecht tijdens de Nacht van de Utrechtse geschiedenis. De wandelingen sloten aan bij het thema van de landelijke Maand van de geschiedenis. Dit jaar was dat 'Natuurlijk'.

Wandelen zonder gids

Sinds eind 2024 kan via de Gilde website een puzzelroute worden aangeschaft waarmee mensen zonder gids de stad kunnen verkennen. In 2025 werd deze maar liefst 67 keer aangeschaft (in 2024 was dat 14 keer) De puzzelroute kost slechts € 2,50 en is daarmee een hele toegankelijke manier om de stad te verkennen.

Deel 2: Het bereik van Gilde Utrecht

BEREIK Gilde Utrecht			aantal deelnemers	aantal deelnemers	aantal deelnemers
1. taalbegeleiding	doelgroep	wijk	verwacht 2025	half jaar rapportage	totaal 2025
Samenspraak	NT2	nvt	160	57	105
leesgroepen en andere taalgroepen	NT2	Overvecht, Kanaleneiland, centrum Leidsche Rijn, Welkomhuis	50	73	119
taalwandelingen	NT2 en NT1	Hoograven, Kanaleneiland, centrum	70	55	86
vluchtelingen Oekraïne (2025 bij Samenspraak gevoegd)	vluchtelingen uit Oekraïne	nvt	nvt	nvt	nvt
NCB	NT2	centrum	20	12	12
Taaltref	vrijwilligers + NT2 deelnemers	nvt	40	nvt	47
Vreemde Talen	inwoners Utrecht	nvt	40	22	23
2. voorkomen eenzaamheid ouderen					
begeleiding Gildevrijwilligers	50+	nvt	200	200	217
Bij de Werven	50+	nvt	200	200	217
koffie op de Lange Smeestraat	50+	Centrum	60	31	49
Evenementencommissie	50+	nvt	80	20	55
Verhalen aan de Leestafel	ouderen	Kanaleneiland	9	9	9
Verhalen Verbinden	ouderen	Noordoost	5	5	5
Lezingen in woon/zorginstellingen	ouderen en buurtbewoners	Overvecht, Noordoost, centrum	200	110	264
wandelingen/lezingen Odense huis	mensen met beginnende dementie	Oudwijk	40	35	78
De Groate Buurtquiz	50+	Sterrenwijk, Utrecht Oost	30	0	0
3. cursussen					
regulier cursusprogramma en lezingen	inwoners Utrecht	nvt	130	124	155
4. Rondleidingen					
Open Monumentendag en open fortendag	inwoners Utrecht	Centrum, Hollandsche Waterlinie	170	0	140
Nacht van de Utrechtse geschiedenis	inwoners Utrecht	Centrum	100	0	280
Rondleidingen op aanvraag en jaarprogramma	inwoners Utrecht (deels daarbuiten)	Centrum en diverse wijken	6400	3460	8773

Korte toelichting op de grootse afwijkingen (in rood)

Samenspraak loopt wat achter op aantallen, maar dit wordt ruimschoots gecompenseerd door de toename in deelnemers aan de (lees) groepen.

Er zijn dit jaar drie koffieochtenden georganiseerd. Er waren er vier gepland, maar de laatste van het jaar moest verplaatst worden naar het nieuwe jaar in verband met de beschikbaarheid van de spreker van die ochtend.

De evenementencommissie heeft dit jaar door omstandigheden maar twee evenementen kunnen organiseren.

De Groate Buurtkwis stond in principe weer op de agenda voor het voorjaar, maar door de verbouwing van Sterrenzicht is dit op de langere baan geschoven. Er zijn inmiddels plannen voor een kwis in het voorjaar van 2026.

Deel 3: Samenwerkingsverbanden

Algemeen

Vrijwilligerscentrale: werving vrijwilligers.

Gilde Nederland: koepelorganisatie, belangenbehartiging

1. Taalondersteuning Nederlands en vreemde talen

- Bibliotheek Utrecht: faciliteert ruimte voor de leesgroepen, partner taalwandelingen.
- NCB, Vitalnya: inzet van Gildevrijwilligers
- Digitaalhuis: basistraining vrijwilligers *Taal voor het leven*
- Taal doet Meer: partneroverleggen, deskundigheidsbevordering, uitwisselen informatie
- Taalnetwerk partneroverleg: samenwerking in projecten als 'Week van lezen en schrijven' en werving vrijwilligers
- Het Begint met Taal: biedt ondersteuning en materiaal voor taalcoaches.
- Welkomhuis (Dock)
- Sagenn, NL training, COA Joseph Haydnlaan: Taalwandelingen

2. Voorkomen eenzaamheid ouderen

- Bibliotheek Kanaleneiland: faciliteert *Verhalen aan de leestafel*, ondersteunt vrijwilligers o.a. met materiaal.
- Axion Continu: begeleidt vrijwilligers *Verhalen verbinden*, locaties lezingen
- ZIMIHC, Buurtteams, Uzelf, Beter Thuis
- Sterrenzicht/DOCK: Groate Sterrenwijk Kwis
- Zorgvilla Lindenberg en Villa Pavia: locatie lezingen
- Odense huis: samenwerking wandelingen voor mensen met beginnende dementie
- Utrecht Omarmt: kennisdelen en netwerk
- Grafisch Lyceum: opmaak Bij de Werven (leer-project studenten Grafisch Lyceum)

3. Cursussen (en lezingen)

- Oud Utrecht: inhoudelijk overleg, ondersteuning op gebied van pr, faciliteert erfgoed overleg
- We werken samen met veel verschillende (betaalbare) cursusplekken zoals: Pieterskerk, Buurthuis De Speler, Wilhelminakerk, De Drie Krone, Scouting Baracuda, ZIMIHC Bouwstraat, Ulu Moskee etc.
- Grafisch Lyceum: opmaak en druk cursusgidsen (leer-project studenten Grafisch Lyceum)

4. Rondleidingen

- Gemeente Utrecht: opdrachtgever/samenwerkingspartner, Forten en Open Monumentendag
- Bibliotheek: ontwikkelen taalwandelingen
- Oud Utrecht: inhoudelijke samenwerking, promotie.
- Volksbuurtmuseum, Utrechts Archief, Catharijne Convent: samenwerkingspartners rondleidingen bij tentoonstellingen, evenementen vrijwilligers etc.
- Reinaerde (restaurant Zizo) – lunch en high tea arrangementen
- Bartholomeusgasthuis

Deel 4: Vrijwilligers

Aantal vrijwilligers en vrijwilligersuren op jaarbasis

BEREIK Gilde Utrecht		
taalbegeleiding	aantal vrijwilligers	uren
Samenspraak, leesgroepen, taalscholen	112	17.120
taalwandelingen	6	42
Vreemde Talen	15	1200
Coördinatiecommissie taalaanbieders	4	130
taalbegeleiding uren totaal		18492
voorkomen eenzaamheid ouderen		
begeleiding Gildevrijwilligers	20	500
Bij de Werven	4	250
Rondbrengen Bij de werven	10	60
Koffie op de Lange Smeestraat	2	30
Sprekers op koffieochtenden	3	12
Evenementencommissie	2	40
Verhalen aan de Leestafel	4	110
Verhalen Verbinden	1	80
Lezingen in woon/zorginstellingen	15	75
wandelingen/lezingen Odense huis	9	45
coördinatie lezingen	2	40
De Groate Buurtquiz	2	2
voorkomen eenzaamheid ouderen uren totaal		1244
cursussen/lezingen		
cursusprogramma en lezingen	22	600
uitvoering cursussen (presentaties en wandelingen)	17	300
Coördinatie commissie cursussen	5	50
totaal cursussen		950
Rondleidingen		
rondleiders	55	
aantal rondleidingen	672	3290
opleidingscommissie	4	30
coördinatiecommissie rondleidingen	5	150
rondleidingen uren totaal		3470
Organisatie		
Balie	15	1890
Bestuur	5	350
ICT	1	20
Promotie	4	350
Schoonmaak	1	40
Documentatie	3	200
Fotografie	3	60
organisatie uren totaal		2910
activiteiten uren totaal		27066

In 2025 zijn 217 vrijwilligers verbonden geweest aan Gilde Utrecht. Zij leverden ruim 27.000 uur op jaarbasis (+/- 14,4 fte). Er zijn afgelopen jaar 12 vrijwilligers gestopt en we mochten 22 nieuwe vrijwilligers verwelkomen. Een aantal vrijwilligers combineert meerdere activiteiten. De gemiddelde leeftijd van onze vrijwilligers is 73 jaar en ze blijven gemiddeld ruim 7 jaar bij het Gilde.

Algemeen

Om vrijwilligers langere tijd aan de organisatie te binden wordt veel aandacht besteed aan onderlinge relaties en het sociale doel dat Gilde Utrecht zich stelt ten opzichte van de vrijwilligers. Dit doen we door middel van bijeenkomsten, evenementen en ons eigen blad Bij de Werven dat drie keer per jaar verschijnt.

Taalvrijwilligers

Voor onze taaldeelnemers is de begeleiding vanuit Het Gilde een belangrijke ondersteuning bij het zelfstandig functioneren in de Nederlandse maatschappij. De aandacht voor het werk van onze vrijwilligers is daarom iets wat onze continue aandacht heeft. In het najaar van 2023 zijn we gestart met planmatige aandacht voor en bevordering van de kwaliteit van onze taalcoaching. In 2025 is er in dit kader gewerkt aan het online taalhandboek. Een online naslagwerk waar vrijwilligers informatie kunnen vinden over hun werk als taalvrijwilliger. Denk aan websites, oefeningen etc. De eerste versie is eind 2025 online gekomen en wordt nu gefinetuned. Er zijn sinds 2024 uitwisselingsgroepjes, waarbij een aantal taalvrijwilligers enkele keren per jaar bijeenkomen om ervaringen uit te wisselen. De meester/gezel structuur is structureel onderdeel geworden van de begeleiding van nieuwe taalvrijwilligers. Nieuwe taalvrijwilligers worden gekoppeld aan een “meester” (lees: ervaren taalvrijwilliger) net zoals bij de oude ambachtelijke gilden het geval was. Er zijn op dit moment vijf meesters, die in 2025 17 gezellen hebben begeleid.

De Ervaringswijzer is voor ons een tool om de vinger aan de pols te houden. Er waren dit jaar geen opvallende opmerkingen waar we iets mee moesten doen en we hebben daarom niet teruggekoppeld naar de deelnemers/vrijwilligers. Wel hebben we naar aanleiding van de Ervaringswijzer nog een mini-enquête ontwikkeld die één keer per jaar naar taaldeelnemers zal worden gestuurd en waarbij ze alleen een smiley aan hoeven te klikken.

Rondleiders en cursusleiders

Afgelopen jaar startten er zeven nieuwe rondleiders, allemaal nadat ze ons eigen opleidingsprogramma doorlopen hebben. Er zijn drie rondleiders gestopt. De rondleiders houden elkaar scherp door middel van intervisiegroepjes. De cursusleiders zijn allemaal ook rondleiders en hebben een gedegen kennis van Utrecht.

Balievrijwilligers

De balie was goed bezet in 2025, met weinig personele wisselingen. Dit betekent dat er dagelijks een team van drie vrijwilligers aanwezig was om vraag en aanbod bij het Gilde te koppelen, zowel op het gebied van taalondersteuning als rondleidingen. Wel hadden we te kampen met een paar langdurig zieke medewerkers, maar gelukkig konden de baliemedewerkers dit goed opvangen.

Voor de binding met het Gilde organiseerde de baliemedewerkers zelf wederom een zeer geslaagd uitje.

Onze balie bestaat niet alleen uit gepensioneerden. Net als in 2024 boden we ook in 2025 passend werk voor twee mensen die afgekeurd zijn voor betaald werk wegens gezondheidsproblemen.

Veiligheid:

Gilde Utrecht streeft ernaar om bij alle activiteiten een situatie te creëren die veilig voelt voor zowel deelnemer als vrijwilliger. We houden rekening met de wensen van zowel vrijwilligers als deelnemers bij bemiddeling; met name bij de taalondersteuning is dit van belang. Ons vrijwilligersbeleid is vastgelegd in het document *Ieder zijn waarde*, dat elke nieuwe vrijwilliger krijgt. Hierin is ook een klachtenprocedure opgenomen en beschreven hoe gehandeld wordt in geval van een geschil. Elke nieuwe vrijwilliger ondertekent onze gedragscode.

Belangrijk is dat er onmiddellijk gehandeld wordt als er zich een situatie voordoet die voor de vrijwilliger of deelnemer onveilig aanvoelt.

